

Brit női színtársulat a Tantuszban

Új produkcióval jelentkezik a Magyarországi Alternatív Színházi Központ EXTASIS-programja, melynek keretében az elmúlt két évben több mint két tucat magyar és külföldi színház látogatott Szegedre. A *The Foursight Theatre*, az újító szellemű angol női színtársulat az elmúlt hat év során nemzetközi hírnévre tett szert izgalmas és vérpezsdítő előadásai-
val. Női szemszögből – olyan nők szemével nézve, mint *Mae West*, *Pope Joan* és *Ulrika Menin*hoff – a Foursight a történelmet egy eddig nem látott oldaláról mutatja be: a hagyományos képet kissé megtépáz-

va és néhány érdekesítő tényit (jót, rosszat, csúfot) is napvilágra hozva a lenyűgöző asszonyok életéről. A másfél órás, angol nyelvű előadások témája az angol 16. század két nagy nőalakja, *Bloody Mary* (Véres Mária) és *Virgin Queen* (A Szűz Királynő) kapcsolata. Az előadás külön érdekessége, hogy a csoport díszlet- és jelmeztervezője ugyanaz a személy, aki *Peter Greenaway* filmjeinek látványtervezője.
Az előadás november 27-én este 8-kor kezdődik a Tantusz Házban (a Dankó Pista u. és a József Attila sgt. sarkán)

Fantasztikus gyerekek – Kozmikus találkozások

A szegedi Odessza II. sz. Általános Iskolában működő Droid tudományos-fantasztikus csapat pályázatot írt ki *Kozmikus találkozások* címmel három korcsoportban. Száznál több dolgozat született, az eredményhirdetést tegnap délután tartották.
Az alsótagozatosok versenyében *Gál István* (Makó, Deák iskola) lett az első, második helyen *Virág Zsolt*, az Odessza II. tanulója végezett, a harmadik legjobb pályázatot a szőregi *Krizbai Ildikó* írta. A felsősök korosztályában *Kukovecz Máté* (Radnóti kísérleti

gimnázium) győzött, a második *Vince Virág* (Tabán általános iskola), a harmadik pedig *Király Katalin*, a Kolozsvári téri iskola diákja lett.
A középiskolások közül a „legfantasztikusabb” pályázatot *Karsai Brigitta* (Vedres szakközépiskola) írta, második díjat kapott *Tóth Szabolcs*, harmadikat *Szalai Miklós*, mindketten a Radnóti gimnázium tanulói.
A legjobb dolgozatokat az érdeklődők a Kincskeresőben, a Pofonban és a Tasli című gyermeklapban olvashatják.

Két magyarországi ősbemutató Viabile-művek a ferences templomban

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola meghívására november 29. és december 4. között olasz vendégkarmester érkezik Szegedre *P. Giuliano Viabile* személyében. A főiskola vegyeskara még tavasszal, loretoi útja során ismerkedett meg Viabile mesterrel, aki a loretoi Corale Lauretana karnagya, és zeneszerzéssel is foglalkozik. *P. Giuliano Viabile* december 3-án, az alsóvárosi ferences templomban este 7 órakor kezdődő hangversenyen két saját művét vezényli, amelyek egyben magyarországi ősbemutatók is.
Egyik kompozíciója egy négy tételes 4 szólamú mise; címe: „Ut unum sint”. A mű sajátossága, hogy a négy szólam más-más gregorián misét énekel, melyek jelképesen a különböző nyelvű és fajtájú embereket személyesítik meg. Mégis lehetséges, hogy ezek a misék együttesen csodálatos harmóniai egységet teremtsenek. Idézzve a szerző szavait: „és milyen jó lenne, ha mosani világunkban is, amikor az emberek eltávolodnak egymástól, és háborúznak, sikerülne ugyanígy megtalálniuk az összhangot”. A szerző második megszólaló műve, „Dixit autem Maria” című motettája az angyal üzenetével szemben hitetlenkedő Mária drámáját mondja el.
A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola vegyeskara a két Viabile-kompozíción kívül a december 3-i hangversenyen Palestrina Missa Brevisét szövegezte meg, *Kreuterné Dévényi Ilona* vezényletével. A koncerten felhangzik még J. S. Bach c-moll passacaglia, *Csanádi László* orgonaművész előadásában.
A hangversenyt *Dr. Szalay István*, a JGyTF főigazgatója nyitja meg. Bevezetőt mond *Hován Ágoston* ferences plébános.

Hangverseny sérült gyermekekért

A szegedi Soroptimist klub, elkötelezettségéhez híven, ismét jótékonyági hangversenyt rendez. December 3-án, este 7 órára a felsővárosi templomba várja mindazokat, akik az ott váltandó 300 forintos belépő fölmutatása után részesei akarnak lenni egy nem mindennapi élménynek ígérkező, művészi műsornak. Gregor József operarénekes, a Németországból

érkező Gunde Péter oboaművész, Égető Mária és az ugyancsak német Herbert Wulf orgonaművész Bach, Reger, Mozart, Daquin, Merkel, Franck, Guilmant, Vierne és Fauré műveket ad elő. A szegedi Soroptimist klub a hangverseny teljes bevételét az Egészségügyi Gyermekotthon javára ajánlja föl.

Nyugdíjasok segélykérese

„Elsősorban a legsúlyosabb helyzetben élők nevében, helyettük szólunk, akik sajnos már több, mint négyezren vannak, akik már azt fontolgatják, hogy érdemes-e tovább élni. Szégyellik magukat, pedig szegénykeznük nem nekik kellene. Büszke emberek, akik azt vallják: ezért az országért mindent megtettek. Erejük elfogyott, a koldulásra

■ *Schmidt Andrea*, fogadószinten elhelyezett Torgyános képe vérbeli humorérzékről tanúskodik, ha megnézzük a szerző többi munkáját, igazi szociófotókkal szembesülünk. A fényképezkedő pózba beállt cigánygyerekek, mintha Orbán Balázs valamely néprajzi vonatkozású képeiről léptek volna le, a nagyszemű, kopaszra nyírt, lencsébe bámuló kisgyermek tekintete pedig a tízes évek „proletárképeit” juttatja eszünkbe. *Gyenes Kálmán* ugyancsak fekete-fehérben fogalmaz, őt is az ember érdekli, és a történetek. Egyik képén elégedett arcú kaszás paraszt, a másikon sztrájkoló tömeg. Igazi paradoxon. Az erdélyi fenyvesben „rögtönzött” ’48-as temetőről, földbeszűrt, dülöngélő fakeszesztről megfogalmazott kompozíció történelmet megidéző mementó. *Nagy László* is temet és emlékezik. A Mikszáth Kálmán utca gyönyörű portál-sorát, a mindenki által ismert Kreiner órásmester omladozó kirkatátát idézi elénk. A néhány évvel ezelőtt, nagy sebbel-lobbal lebontott házsor helyén ma gödör tátong, e kifejező fotók egyúttal szomorú, keserű hangú dokumentumok. A vilamos síneket takarító utcaseprő viszont élő tanú, huszadik század hiteles figurája.
A dokumentarizmusnak is vannak képviselői e tárlaton, *Puskás János* évek óta e stílus elkötelezettje. Most a hullámpalás, cifra nyomorúság rekvizitumait, a „legvidámabb barakk” polgárainak nyaralóit, egy kóceráj-világot reprezentáló képeit mutatja be a nézőnek. *Dobóczy Zsolt* egy hármass fotókombinációval mond véleményt a technika fejlődése és a természeti környezet pusztítása közötti összefüggésről. *Péntek László* is tárgyakkal mesél s néhány képen megjelenik a lírai szürrealizmus is. A Trabantot, a koramúlt egyik szímbólumát, a

Népművelők vándorgyűlése Hullámvölgy után hegymenettel?

A néhány évvel ezelőtti hullámvölgy után fölfelé ívelő korszakba ért a hazai népművelés, s ma már nem azzal a kérdéssel foglalkoznak a népművelők, *szüksége van-e egyáltalán a műveltségre* a társadalomnak, hanem a rendszerváltás utáni változások első eredményeiről számolhatnak be – mondotta a pénteken Békéscsabán kezdődött háromnapos népművelő vándorgyűlést megnyitó beszédében *Földi diák András*, a Magyar Népművelők Egyesületének elnöke.
A vándorgyűlés majd *négy-száz résztvevője* tudományos előadásokat hallgat, szakmai vitákban vesz részt s módszertani bemutatókon gyarapítja ismereteit. Szombaton kerekasztal beszélgetésre kerül sor, amelyen a meghívott tizenegy párt szakemberei a szabadművelődés lehetőségeiről folytatnak eszmecsere-t. Vasárnap a népművelőkkel, a művelődési otthon használatával s a népművelést érintő jogszabályokkal kapcsolatban fogalmaz meg állásfoglalást és ajánlásokat a vándorgyűlés.

Nagy László: Püspök-bazár

Meghosszabbított pillanatok Fotókiállítás – klubszínekben

A múzeum képtárában rendezett kiállításon tizenhárom szerepelnek a szegedi Lajos Sándor fotoklub színeiben. Tizenhárom tizenháromféleképpen látják a világot, ki-ki a maga stílusában fogalmaz. Az alkotók egy tekintetben hasonlítanak csupán egymásra: mindannyian meg kívánják hosszabbítani a pillanatot. Nem érik be az „elkapott” látvánnyal, a zsánerkép rögzítésével. Megállásra, hosszabb gondolkodásra készítetik a nézőt.

zöld repkénnyel „lehazudott” panelházarcot megöröklítő kép a dokumentarizmushoz vonzó a szerzőről árulkodik, a megfagyott, időtlenségbe transzponált tájról szóló fotója viszont költészet a javából. Péntek Lászlónál csak *Litkey Zsolt* kedveli jobban a poétikus fogalmazást. A téli erdőt valami-féle ködperspektívában varázsolja elénk. A manierista festészet alkotásait juttatják eszünkbe e képek, grafikai hangok megszólaltatásával.

Lakatos István eltűnt idők tárgyait, hangulatait elsrató, fotói Huszárik Zoltán filmjeire emlékeztetnek. *Gyeviki János* aktjai, a repedezett, előregedett ablakkeretbe állított fiatal, fesszesbőrű lányalakok, mintha a kegyetlen idő múlásán tűnődnének. *Vizler Csaba* „látékpfotói” úgy láttatják velencét, a szegedi Boszorkányszigetet, mint a századforduló ezüstnitráttól csillogó, veretes felvételei.
A madárfotók, a szó szoros

értelmében, külön szint jelennek a palettán. Szerzőik ugyanis színes technikával dolgoznak. *Balázs László* gyönyörű kék egeket fest a méltóságteljesen figyelő fehér szárnyasai mögé. *Hencz Alajos* a meleg színeket kedveli, a vörös naplementét, a fák barnálló sziluettjét. *Molnár Gyulát* viszont kedvenceinek egyénisége érdekli. Igazi portrét fest egy lencsébe néző pirosescsőrűről, másutt együtt töpreng a tavaszról a rügyek között kukuló tarkatollúval.
Jó, hogy minden viszontagság ellenére *él és működik a szegedi fotoklub*. S hogy a pillanat időmértékét választók műfaja, e városban, ilyen sok és tehetséges alkotót készlet gondolatok közlésére, üzenetek megfogalmazására.

Pacsika Emilia

Könyvek hordaléka „Rejtett titkok” kis kiállítása a Somogyiban

apró, selyem anyagminták. Sőt: misézéshez használt papi stóla mintadarabja is! Rajzok, kedves dal kottája, körülzárt árnykép. Mind-mind a múlt emlékei. Imakönyvekből kerültek ki azok a nyomtatott gyónási cédulák, amelyekkel igazolni lehetett a húsvét előtti szentgyónás teljesítését. Közülük a legrégebbit 1755-ben Földváron állították ki. Szeged első nyomdájában, Grün Orbánéban is készültek az 1810-es és 20-as években ilyen cédulák, a ferencesek és a minoriták (Alsó- és Felsőváros) templomaiban végzett szentgyónás és -áldozás igazolására. Ezeket az apró cédulákat több évre előre nyomtatták, hiszen az évszám utolsó jegye tollal kiegészítve szerepel rajtuk.
Könylapok őrizték meg az esztergomi gimnázium 1826. évi vizsgarendjét is. De látható itt postai tudakozódvány, kézzel írt és nyomtatott meghívó egy-egy hangversenyre, sőt: egy 1835-ben kitöltött lottócédula, melyre *kézzel írták* a megtett számokat: 8, 14, 39, 54, 84; melyekkel – úgy tűnik – nem nyert a tulajdonos. Levelek, esküvői meghívók, névjegyek sokasága lapult a kötetekben. *Herczel Fülöp* (1850-től Szeged város tisztviselője) *könyveiben vizsgálati feljegyzések, magánlevelek, külföldi kollégák névjegyei* szolgáltak jelzőül. Gyógyszerkönyvének lapjai közt kéziratban másolt receptek egészítik ki a könyv által ajánlott

készítményeket, például viszkető, krónikus ekcéma tüneti kezelésére.
Nehéz percek előzhették meg a következő igazolás megírását, melynek közlésével remélhetőleg nem sértünk személyiségi jogokat: „*Bizonnyitvány. Igazolom, hogy Fohsz Zoltán* itthon bejelentette, hogy magaviseletből meg lett intve. Szeged, 1911. május 17. Fohsz György.”
Fontos esemény lehetett valaki számára a „*Zrínyi cserkészcsapat*” megalakulása 1921. május 16-án Szegeden, mivel egy könyvecskében az ünnepi esemény műsorát és saját belépőjegyét a Belvárosi moziba, emlékként megőrizte.
Az utolsó tárlóban modern(ebb) korunk relikviái: *kezelt villamos szakaszjegy, tépett bankjegy, fizetési felszólítás, fényképek, osztályképek, reklámcédulák* találhatók. (Köztük is kiemelkedően érdekes az, amelyiket a szegedi TARUB B és Társa cég adott ki. Az 1 kr-t érő szelvényt a szöveg szerint „minden tanuló köteles a t. igazgató-tanító úrnak átadni”, aki az összegyűjtött szelvények értékét belátása szerint költheti el a cégnél. Így támogatta a könyvkiadó-kereskedő az iskolákat.)
■
A rejtett titkok és elfelejtett fontosságukat vesztett tárgyak, kordokumentumok kis kiállítása a Somogyi-könyvtár III. emeletén látható.

N. E.